

A Biblia értelmezésének két alapelve

Világszerte sokan vannak, akik rendelkeznek Bibliával, és közülük sokan olvassák is. Azonban kevesebben vannak azok, akik valóban meg is értik az üzenetét. Feltehetnénk nekik ugyanazt a kérdést, melyet az evangélista Fülöp tett fel a szekéren a Bibliát olvasó etiópnek: “Érted is, amit olvasol?” Valószínűnek tartom, hogy sokuk válasza megegyezne azzal, amit az etióp kincstárnok mondott: “Hogyan érthetném, míg valaki meg nem magyarázza?” (ApCsel 8:30-31, MBT).

Az egyik alapvető bibliaértelmezési alapelv az, hogy a Szentírás magyarázza önmagát. Amennyiben helyes hozzáállással közeledünk felé, akkor az értelme nem lesz rejtve előttünk, hanem megérthetjük az üzenetét. A következő két alapelv segíthet megvizsgálni, hogy megfelelő-e a hozzáállásunk.

1. alapelv: Olvassuk úgy a Bibliát, mint ami emberi szerzők szavait tartalmazza.

Bár tudjuk, hogy a Biblia Istentől ihletett (gr. *theopneusztoosz*), mégis emberi szerzők írták le annak üzenetét (vö. 2Tim 3:16, 2Pt 1:20-21). Az emberi tényező azt várja tőlünk, hogy ugyanúgy közelítsük meg, mint minden más, emberek által írt könyvet. Pál apostol ezt mondja: “...mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg, a gonosz minden fajtájától tartózkodjatok” (1Thessz 5:21-22). A Biblia olvasásával kapcsolatosan figyelembe kell venni (többek között) az alábbi szempontokat:

- A Szentírás *eredeti nyelve* nem a magyar, hanem a héber, az arámi és a görög. Így bizonyos kérdések esetén egészen az eredeti nyelvű, leghitelesebb szövegig vissza kell mennünk, hogy megértsük, az írók mit értettek egyes szavak alatt.
- Soha ne ragadjunk ki semmit a *szövegkörnyezetéből*, mert torzulhat az adott textus értelme. Ha ezt figyelmen kívül hagyjuk, akár arra is igazolást találhatunk a Bibliában, hogy Isten nem létezik (Zsolt 53:2).
- Vegyük figyelembe, hogy a leírt szavaknak van egy *történelmi kerete*, és vannak korabeli olvasói vagy hallgatói. Próbáljuk meg a szöveget úgy értelmezni, hogy megkérdezzük magunktól: Mi lehetett ennek a jelentősége abban a korban, azon körülmények között? Mit jelenthettek ezek a szavak a korabeli hallgatóknak? Ne értelmezzük a saját korunkból kiindulva a szavakat, anélkül, hogy a történelmi tényezőt figyelembe vennénk. (Pl.: Jézus szavai arról szólnak, hogy imádkozzunk, hogy “az a nap” ne szombaton érjen bennünket, Mt 24:20.)
- Az egyes bibliai könyvek más-más *stílusban* íródtak. Nem ugyanúgy kezeljük a dicsőítő költeményeket (pl. Zsolt), a bölcsességi irodalmat (pl. Péld, Préd), a történelmi könyveket (Kir, Krón, ApCsel), a próféciaikat (Ézs, Ez, Jer, Jel), Jézus életrajzi beszámolóit (Mt, Mk,

Lk, Jn) a Törvény részeit (1-5Móz) stb. Ugyanakkor a könyvek szerzőinek is eltérő stílusa lehet, és más-más dolgokat próbálnak kiemelni (lásd pl. a négy evangélium eltérő hangsúlyait).

2. alapelv: Olvassuk úgy a Bibliát, mint ami Isten szavait tartalmazza.

Az eddigiek után talán furcsának tűnik a 2. alapelv megállapítása. A kettő nem áll egymással ellentmondásban, hanem kiegészítik egymást. Mivel a Szentírás Isten szava emberi szerzőkön keresztül, ezért nem elég csak *kritikusan* hozzáállni, hanem ugyanakkor *alázattal* kell közelednünk hozzá, hogy megérthessük. Ennek összetevői (szintén a teljesség igénye nélkül) a következők lehetnek:

- *Imádság* — Sok más könyvvel ellentétben a Biblia esetében lehetőségünk van arra, hogy a szerzőt megkérjük, magyarázza el nekünk a leírtak értelmét: “Nyisd föl szememet, hogy megláthassam, milyen csodálatos a te törvényed” (Zsolt 119:18, vö. Jak 1:5).
- *Engedelmesség* — Jézus és az apostolok is arra figyelmeztetnek, hogy ne csak olvassuk a Szentírást, hanem cselekedjünk is annak megfelelően (pl. Mt 7:24-27, Jak 1:22-25). A Biblia különleges könyv, megérteni csak akkor tudjuk, ha nem csak olvassuk, hanem elkezdjük megélni a benne foglaltakat. Egyszerre hat az értelemre és az életmódra is. Ha a kettő közül valamelyik tényező kimarad, akkor már nem tudjuk megérteni az üzenetét.
- *Készség* — A készséges hozzáállás az előzőhöz kapcsolódik. Arra utal, hogy el kell fogadnunk az intést, melyet a Bibliában olvasunk, és hinnünk kell azt, hogy valóban a javunkra válik, ha a saját elképzeléseink helyett Isten szava szerint élünk: “Aki semmibe veszi az intést, önmagának árt, aki pedig hallgat a dorgálásra, értelmessé válik” (Péld 15:32, vö. Péld 3:5-6).

A helyes értelmezés fontosságát így emeli ki Roger Liebi: “Ha ezekhez az alapelvekhez tartja magát az ember, akkor egymástól teljesen függetlenül is ugyanazokra az eredményekre lehet jutni az írásmagyarázatban. Nem igaz tehát, hogy a Biblia számunkra ma érthetetlen. Helyes megértése azonban lényegében attól függ, hogyan közelítünk hozzá.”

Ha valóban szeretnénk megérteni a Biblia üzenetét, akkor az alábbi könyvek ebben a segítségünkre lehetnek:

Szerző nélkül: *Érted is, amit olvasol? – I. Bibliatanulmányozás kezdőknek* (KIA, Bp. 2002)

Szerző nélkül: *Érted is, amit olvasol? – II. Bibliatanulmányozás haladóknak* (KIA, Bp. 2002)

R. C. Sproul: *A Szentírás megismerése – A tévedhetetlenség magyarázata* (KIA, Bp. é.n.)

Gordon-Douglass: *Kétélű kard – A Biblia olvasása és értelmezése* (Harmat, Bp. 1996)

Rick Warren's Bible Study Methods (Zondervan, 1981, 2006)